

Брюксел, 1 юни 2026 г.
(OR. en, it)

9646/26
ADD 1

Междуинституционално досие:
2023/0250 (COD)

CODEC 993
JAI 654
COPEN 197
DROIPEN 98
FREMP 187
SOC 288

БЕЛЕЖКА ПО ТОЧКИ I/A

От: Генералния секретариат на Съвета
До: Комитета на постоянните представители/Съвета

Относно: Проект за ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА
СЪВЕТА за изменение на Директива 2012/29/ЕС за установяване на
минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите
на престъпления и за замяна на Рамково решение 2001/220/ПВР на
Съвета (**първо четене**)
- Приемане на законодателния акт
= Изявления

Унгария поиска следното изявление да бъде вписано в протокола от заседанието на Съвета

Унгария придава първостепенно значение на ясното разделение на компетентностите между Европейския съюз и държавите членки съгласно предвиденото в Договорите. Принципът на предоставената компетентност, залегнал в член 5 от ДЕС, си остава крайъгълният камък на правния ред на ЕС и трябва да се спазва изцяло както в законодателните, така и в незаконодателните актове. Унгария подчертава, че нищо в настоящата директива не може да се тълкува като създаващо прецедент, който засяга разпределението на компетентностите между Съюза и неговите държави членки извън предоставеното на Европейския съюз с Договорите, нито може да предопределя преценката дали Съюзът разполага с компетентност да действа в дадена област. Разпределението на компетентностите трябва винаги да се определя стриктно въз основа на Договорите. Всяко тълкуване на настоящата директива, което предполага разширяване на компетентностите на Съюза извън областите, предоставени от държавите членки в Договорите, би било неприемливо.

Припомняме, че Унгария признава и насърчава равенството между мъжете и жените в съответствие с Конституцията на Унгария, първичното право, принципите и ценностите на Европейския съюз, както и ангажиментите и принципите, произтичащи от международното право. Равенството между жените и мъжете е залегнало в Договорите на Европейския съюз и в Хартата на основните права на Европейския съюз като основна ценност и право. Нещо повече, в членове 10 и 19 от ДЕС, заедно с член 21 от Хартата, „полът“, наред с другото, се определя като конкретно основание за дискриминация, която е забранена. В съответствие с горепосоченото и с националното си законодателство Унгария тълкува понятието „пол“ (gender) в тази директива като препращащо към биологичния пол.

Италия поиска следното изявление да бъде вписано в протокола от заседанието на Съвета

Въпросът за „статута и дееспособността на лицата“ е от изключителната компетентност на държавите членки и следователно на Европейския съюз не е предоставена законодателна компетентност в тази област (член 5 от ДЕС). Оттук следва, че понятието „пол“ („genere“) на дадено лице попада в изключителната компетентност на Италия: ЕС не може нито да го определя, нито да го регулира. Ето защо понятието „полова идентичност“ ще се тълкува в съответствие с националното право, което разграничава пола („genere“) въз основа на биологичния пол — „sesso“ — (мъжки или женски), а оттам и съответното право на идентичност.

По същите причини терминът „междусекторна дискриминация“ („intersectional discrimination“) ще се тълкува в съответствие с националното право като „множествена дискриминация“ („discriminazione multipla“).

Италия признава в своето законодателство възможността жените да имат достъп до прекратяване на бременността. Следователно разглежданият в настоящото изявление въпрос не е свързан със „същността“, а с „процедурата“. Това на практика е въпрос от изключителната компетентност на държавите членки, поради което Италия изразява съжаление, че подобно позоваване е включено в законодателен акт на Съюза при липсата на предоставена компетентност и без правно основание.

**Малта поиска следното изявление да бъде вписано в протокола от заседанието на
Съвета**

Малта приветства всички усилия за по-нататъшно укрепване на правата на жертвите. Ето защо Малта като цяло приветства компромисния пакет. Малта обаче поддържа възражението си срещу позоваването на аборта в съображенията.

Позоваването на аборта подкопава националната компетентност на държавите членки по отношение на здравеопазването и съответната им национална система на здравеопазване и подобно превишаване не е нищо друго освен нарушение на принципите на субсидиарност и пропорционалност.

Освен това съзакондателите не са се споразумели за оперативни разпоредби, в които подробно да се описват специфични форми на лечение на жертвите на сексуално насилие, включително, но не само, аборт.

Целта на съображенията е да се изложат накратко причините за основните разпоредби на постановителната част¹. Следователно позоваването в съображенията е предназначено да допълни и предостави информация за тълкуването на съответната разпоредба относно достъпа до сексуални и репродуктивни права.

Съображенията са мястото, където институциите трябва да докажат, че са действали в рамките на своите компетентности, че целите на предвиденото действие не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки и че действията на Съюза не надхвърлят необходимото за постигане на целите на Договорите. Поради това съображенията са от решаващо значение за валидността на даден акт. Това се потвърждава последователно от Съда на ЕС. Следователно въпросното съображение не отговаря на критерия по член 296 от ДФЕС.

Това би могло да доведе до създаването на прецедент, като се предложи Комисията да подлага държавите членки на оценка на прилагането на имащите отношение национални правни разпоредби, които правят правото на аборт законно достъпно в дадената държава.

Поради това Малта ще се въздържа от гласуване, въпреки че по силата на Протокол № 7 към Акта относно условията за присъединяване на Република Малта² е напълно изключена от задължението да транспонира и прилага законодателството на ЕС относно абортите.

Словакия поиска следното изявление да бъде вписано в протокола от заседанието на Съвета

Словашката република взема под внимание окончателния компромисен текст на директивата за изменение на Директива 2012/29/ЕС за установяване на минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления.

Словашката република остава изцяло ангажирана с укрепването на правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления и с борбата с всички форми на насилие и дискриминация. Във връзка с това Словашката република желае да припомни позицията си относно включването на термина „полова идентичност“ в членове 22 и 23 от директивата.

¹ Насока 10 от Практическото ръководство на Европейския парламент, Съвета и Комисията, предназначено за лицата, които участват в изготвянето на законодателни текстове на Европейския съюз.

² https://eur-lex.europa.eu/eli/treaty/acc_2003/act_1/pro_7/sign/eng

Член 12 от Конституцията на Словашката република забранява дискриминацията и гарантира равни права на всички лица. Въпреки че е изцяло ангажирана със защитата на всички жертви, без да упражнява дискриминация, Словашката република не счита за необходимо да откроява или подчертава отделно понятието „полова идентичност“, тъй като защитата, предоставена от директивата, се прилага еднакво за всички жертви.

Освен това Словашката република припомня, че съгласно член 52а от Конституцията на Словашката република (Конституционен закон № 255/2025 Сб.) словашката конституционна рамка признава биологически определения мъжки и женски пол. След измененията на Конституцията, приети през 2025 г., словашкият правен ред признава обективната биологична действителност като единствения определящ фактор за правна категоризация на държавно равнище. Словашката република припомня, че директивата не установява самостоятелно определение на това понятие в правото на ЕС и че изпълнението ѝ остава в рамките на компетентностите на държавите членки. Следователно тълкуването и прилагането на термина „полова идентичност“ ще се извършва в съответствие с конституционния ред и националното законодателство на Словашката република.

Нещо повече, що се отнася до съображение 13 и позоваването на услугите в областта на сексуалното и репродуктивното здраве, Словашката република припомня, че Европейският съюз не разполага с обща компетентност в областта на здравната политика. В съответствие с член 168, параграф 7 от ДФЕС определянето на здравната политика и организирането и предоставянето на здравни услуги и медицински грижи остават отговорност на държавите членки.

Поради това Словашката република разбира имащите отношение разпоредби на директивата като напълно зачитащи компетентностите на държавите членки и като несъздаващи нови задължения извън предвидените в Договорите и в националните конституционни рамки. С оглед на гореизложеното Словашката република ще се въздържа от гласуване, като същевременно остава ангажирана със защитата на правата на жертвите.